

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR
Fogyatékoság és Társadalmi Részvétel Intézet

„Befogadó tervezés a felsőoktatás oktatási, tanulási környezetében”

Kulcsszavak: egyetemes tervezés; hozzáférhetőség; részvétel; változatos összetételű populáció; digitális inklúzió

Kutatási koncepció: A kutatás a hazai és a nemzetközi szakirodalom, a vonatkozó hazai és külföldi, nemzetközi jogi szabályozás megismerésén, valamint empirikus adatgyűjtésen alapul. A doktori értekezés e széles tárgyterületen belül – címében foglaltaknak megfelelően – a fogyatékosággal élő személyek felsőoktatáshoz történő hozzáféréssel és a felsőoktatásban való részvételével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik. A kutatás többek között, célirányosan a felsőoktatás területén a fogyatékosággal élő személyek számára jelentkező oktatási és tanulási környezetben megjelenő (a tanulásszervezéssel kapcsolatos, oktatástechnikai és oktatás-módszertani) akadályok vizsgálatával foglalkozik. Tartalmazza a legfontosabb kapcsolódó fogalmak meghatározását, rövid áttekintést nyújt a támogatás alapvető típusairól, majd ezt követően sor kerül a nemzetközi szakirodalom alapján a – jelenlegi hazai gyakorlattól minőségileg eltérő – az úgynevezett „befogadó oktatási és tanulási környezet” (Inclusive Teaching and Learning Environment) kialakítását célzó elméletek közül, kiemelten egy modell bemutatására. Ez a megközelítés, tervezési módszer, amely az oktatási, oktatás-módszertani, oktatástechnikai akadályok lebontását tűzi ki céljaul, a „befogadó oktatási és tanulási környezet tervezése” (Inclusive Design for Teaching and Learning Environment), másként „oktatási és tanulási környezet egyetemes tervezése” (Universal Design for Teaching and Learning Environment) néven ismert. Az újdonságtartalmat az oktatás és tanulási környezetben a fogyatékosággal élő személyek számára jelentkező akadályok azonosítása és a hazai szakmai környezetben egyáltalán nem, vagy alig ismert megközelítések (modellek) ismertetése adja. Az ismertetett felvetések, az új megközelítések tárgyalása azzal a céllal történt, hogy ezek szélesebb szakmai körben ismertté és megvitatottá váljanak.

Kutatási szolgáltatások: Az újdonságtartalmat az oktatás és tanulási környezetben a változatos hallgatói összetételű (azon belül a fogyatékosággal élő személyek) számára jelentkező akadályok azonosítása és a hazai szakmai környezetben egyáltalán nem, vagy alig ismert megközelítések ismertetése és további kutatása adja. Fontos kihangsúlyozni, hogy egyértelműen ezen új módszerek, megközelítések megismerése és esetleges alkalmazása mellett szól, ez pedig az, hogy az oktatásban alkalmazott különböző egyetemes tervezési modellek (UDL, UID, UDI) számos előnyt és hatékonyságjavulást eredményeznek a „homogén” hallgatói populációban is. David H. Rose erre utalt akkor, amikor az általa kifejlesztett módszerrel kapcsolatban (UDL) azt mondta, hogy a tanulási folyamatban minden ember másképpen fogadja be és dolgozza fel az új ismereteket (az agy ilyen jellegű működése éppen olyan jellemző minden egyénre nézve, mint az egyének egyedi ujjlenyomata). A diverzitás elsősorban ebben jelentkezik, és az UDL stb. éppen ennek a felismerésnek az alapján képes a tanítás és tanulás eredményességének javítására.

A terület az oktatási szektorhoz tartozik, ugyanakkor releváns az infokommunikáció és IT ipar számára is.

Mely iparágaknak releváns a szolgáltatás: Oktatás; Infokommunikációs és IT ipar.

Szolgáltatáshoz kapcsolódó publikációk:

Abonyi-Tóth, A. (2014). Esélyegyenlőségi technológiák – irányelvek, módszerek és szoftverek. Retrieved from: http://abonyita.inf.elte.hu/letoltes/tempus20140408/abonyita_akadalymentestanulas_20140408.pdf 2018.01.23.

Fazekas Á. S. (2018). Felsőoktatáshoz történő hozzáférés és a felsőoktatásban való részvétel vizsgálata a fogyatékossgal élő személyek vonatkozásában. Eötvös Loránd Tudományegyetem. Társadalomtudományi Kar. Szociológia Doktori Iskola. Szociálpolitikai Program. Retrieved from: <https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/44521> Letöltés ideje: 2020.02.03.

Fazekas, Á.S. (2019). Befogadó tervezés a felsőoktatás oktatási, tanulási környezetében Fogyatékossg és Társadalom folyóirat. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar. Retrieved from: http://fogyatekossagtudomany.elte.hu/wp-content/uploads/2019/09/03_FT_2019_1_Tanulmányok_Fazekas.pdf Letöltés ideje: 2020.05.23.

Fazekas, Á.S. (2018). Disability as a diversity issue in internationalization. Conference Conversation Starter. Amsterdam, the Netherlands: EAIE European Association for International Education. EAIE2018. (Edited by Leasa Weimer Copyright ©2018 EAIE ISSN 2214-7152 ISBN 978-90-74721-48-6)

Kutatók: Dr. Fazekas Ágnes Sarolta

Kapcsolat:

ELTE

Innovációs Központ

1053 Budapest, Kecskeméti utca 10-12.

innovacio@innovacio.elte.hu

+ 36 1 411 6500 / 6476

Dr. Fazekas Ágnes Sarolta

ELTE BGGYK Fogyatékossg és

Társadalmi Részvétel Intézet

1097 Budapest, Ecseri út 3. „A”

fazekas.agnes.sarolta@barczy.elte.hu

+36 1 358 5500 / 5552

Eötvös Loránd
Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar